

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2381/18-T

Název	Střední odborná škola Prostějov
Sídlo	nám. Edmunda Husserla 1, 796 01 Prostějov
E-mail	sos@sosprostejov.cz
IČ	00544612
Identifikátor	600015289
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Mária Zámotná
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	nám. Edmunda Husserla 1, 796 01 Prostějov
Termín inspekční činnosti	20. 11. 2018 – 23. 11. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů, jejich naplnění zejména se zaměřením na neúspěšnost žáků ve společné části maturitní zkoušky (hodnocené období - školní roky 2015/2016 až 2018/2019 k datu inspekce).

Charakteristika

Střední odborná škola Prostějov, nám. Edmunda Husserla 1 (dále „škola“) vzdělává žáky v oborech gastronomie a služeb, které mají ve škole dlouholetou tradici. V roce 2017 došlo ke změně názvu školy - původně Střední odborné učiliště obchodní Prostějov. Ve školním roce 2018/2019 škola poskytuje střední stupeň vzdělání s maturitní zkouškou ve čtyřletých oborech vzdělání 69-41-L/01 Kosmetické služby a 65-41-L/01 Gastronomie (nově otevřen od školního roku 2018/2019) a ve dvouletém nástavbovém oboru 64-41-L/51 Podnikání (dále „maturitní obory“), dále poskytuje střední stupeň vzdělání s výučním listem ve tříletých oborech vzdělání 29-54-H/01 Cukrář, 29-56-H/01 Řezník - uzenář, 32-52-H/01 Výrobce kožedělného zboží, 65-51-H/01 Kuchař - číšník a 66-51-H/01 Prodavač. Všechny obory vzdělání jsou realizovány v denní formě vzdělávání.

Vzdělávací obory 66-41-L/01 Obchodník a 33-59-H/01 Čalouník, které škola realizovala v předchozích letech, již nenabízí.

Celkový počet žáků evidovaný školou v hodnoceném období mírně poklesl (ve školním roce 2015/2016 škola vykazovala 339 žáků, ve školním roce 2018/2019 vzdělávala 314 žáků). Nejvyšší povolený počet žáků ve škole (600) je v současné době naplněn na 52 %.

Počet žáků ve čtyřletých maturitních oborech byl v hodnoceném období konstantní (v průměru 52 žáků ročně), v nástavbovém oboru Podnikání počet žáků vzrostl (z 37 žáků ve školním roce 2015/2016 na 50 žáků ve školním roce 2017/2018), ve školním roce 2018/2019 došlo k poklesu na 39 žáků.

Inspekční činnost byla zaměřena na hodnocení oborů vzdělání s maturitní zkouškou.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V hodnoceném období došlo ke změně v řízení právního subjektu. S účinností od 1. 7. 2017 byla na pracovní místo ředitelky školy jmenována nová ředitelka.

Původní ředitelka školy přijala soubor preventivních opatření ke zlepšení stavu k výsledkům inspekční činnosti, která se uskutečnila v lednu 2014. Z opatření k prevenci rizikového chování žáků v souvislosti se školní neúspěšností a předčasným ukončováním studia škola realizovala především důslednější skupinovou i individuální práci ve třídách. V rámci projektu „Zvýšení kvality vzdělávání na SOU obchodním Prostějov“ působila ve škole školní psycholožka v kumulované funkci kariérové poradkyně, která vedla pohovory s žáky ohroženými rizikem neúspěšnosti včetně návrhu na zlepšení situace a doporučení k nápravě. Poskytovala vedení školy zpětnou vazbu včetně obecné analýzy příčin školního neúspěchu, komunikovala se zákonnými zástupci žáků a pracovala s třídními učiteli. Po skončení projektu v prosinci 2014 její kompetence částečně převzala výchovná poradkyně a třídní učitelé. Bez vyhodnocení účinnosti těchto opatření škola navýšila počet žáků přijatých ke studiu v nástavbovém oboru Podnikání, jehož žáci vykazují nejvyšší míru neúspěšnosti u maturitních zkoušek. V rámci opatření k omezení vysoké omluvené a neomluvené absence a k posílení motivace žáků škola nastavila jednotný postup při omlouvání absence, který je upraven ve školním řádu. V důsledku toho došlo ke zlepšení přenosu informací mezi učiteli odborného výcviku a třídními učiteli a ke zlepšení spolupráce mezi školou a zákonnými zástupci. Výsledky vzdělávání žáků toto opatření ale neovlivnila. Mezi opatřeními přijatými v roce 2014 bylo také zavedení bodování tříd, které však vedlo k nadměrné soutěživosti mezi žáky a ke zhoršení vztahů v třídních kolektivech. Škola proto od bodovacího systému ustoupila. Škola však neprovedla důkladnou autoevaluaci za účelem zjištění efektivity realizovaných opatření a jejich případné korekce, což se projevilo v nepříznivých výsledcích vzdělávání.

Nová ředitelka školy zpracovala koncepci rozvoje školy, která však na neúspěšnost žáků maturitních oborů v průběhu vzdělávání a při jeho ukončování nereaguje. Pouze obecně nastavuje cíle pro všestranný rozvoj žáků a upozorňuje na nedostatečnou připravenost žáků přicházejících ze základní školy. Od ledna 2017 se škola významně zapojila do dalších projektů, jejichž cílem je mimo jiné zvýšení motivace žáků ke studiu, podpora žáků s rizikem neúspěšnosti a zvýšení celkové úspěšnosti žáků. Škola se stala jednou z lídrových škol projektu „Rovný přístup ke vzdělávání s ohledem na lepší uplatnitelnost na trhu práce“ pro období let 2017 až 2020. Předmětem projektu je podpora intervencí naplánovaných v krajském akčním plánu a vedoucích ke zkvalitnění řízení škol a zvýšení kvality vzdělávání v Olomouckém kraji. Ve škole bylo zřízeno centrum pro potravinářství a gastronomii, které poskytuje poradenství pedagogům středních a vyšších odborných škol v celém Olomouckém kraji. Působení výše uvedených aktivit je dlouhodobé, škola zatím provádí dílčí hodnocení dopadů realizovaných projektů na zlepšení kvality vzdělávání žáků a zvýšení jejich úspěšnosti v průběhu vzdělávání a při jeho ukončování. S platností od 1. 9. 2018 vydala ředitelka školy nové školní vzdělávací programy (dále „ŠVP“) pro maturitní obory, které reagují na vysokou neúspěšnost žáků ve společné části maturitní zkoušky navýšením počtu týdenních vyučovacích hodin ve vyučovacích předmětech český jazyk a literatura a v předmětu matematika.

Kvalita vzdělávání byla v hodnoceném období ověřována a sledována vedením školy v rámci plánované hospitační činnosti (ředitelka školy, zástupkyně ředitelky školy), která byla sice pravidelná, ale vzhledem k opakované neúspěšnosti v předmětech společné části maturitní zkoušky nedostatečná (ve školním roce 2017/2018 3krát v anglickém jazyce, 1krát v českém jazyce a literatuře, matematika nebyla hospitována). V hospitačních záznamech byly monitorovány vybrané pedagogické jevy a stanovena spíše obecná opatření pro zlepšení kvality výuky bez následného vyhodnocování jejich efektivity s ohledem na účinnou podporu žáků při vzdělávání. Vzájemné hospitace pedagogických pracovníků neprobíhaly. Na pravidelných jednáních pedagogické rady se projednávají především organizační záležitosti a stanovení úkolů pedagogickým pracovníkům. Výsledky vzdělávání žáků v průběhu vzdělávání a při jeho ukončování jsou sumarizovány, ale nejsou analyzovány a na úrovni pedagogické rady nejsou přijímána opatření k nápravě. Činnost předmětových komisí, které jsou stanoveny pro oborově příbuzné vyučovací předměty, probíhá plánovitě, její těžiště však spočívá zejména v předávání organizačních informací, ve formální kontrole plnění výstupů ŠVP, pouze částečně se zabývají hodnocením výsledků vzdělávání.

Pracovníci školního poradenského pracoviště (výchovná poradkyně, kariérová poradkyně a školní metodička prevence, která zároveň vykonává v rámci projektu „Šablony pro střední odbornou školu“ funkci sociálního pedagoga) ve spolupráci s třídními učiteli a ostatními pedagogickými pracovníky monitorují a evidují žáky s vysokou absencí a žáky ohrožené školní neúspěšností. Škola také ověřuje kvalitu výchovně vzdělávacího procesu prostřednictvím žákovských dotazníků, v případě potřeby výchovná poradkyně ve spolupráci s metodičkou prevence realizují ve třídách intervenční program za účelem zjištění třídního klimatu a rizikových jevů. Tyto aktivity ovlivňují pozitivně školní klima a vedou ke včasnému podchycení výchovných problémů, které pak škola řeší. Třídní učitelé pracují průběžně se třídou v rámci pravidelných třídnických hodin, kde se zaměřují především na problémy v oblasti vysoké absence a jejího omlouvání, v oblasti třídního klimatu apod. Následně vedou individuální pohovory se žáky, příp. zákonnými zástupci. Tyto aktivity zaznamenávají v deníku třídního učitele, kde takto sledují individuální vývoj jednotlivých žáků. Škole se tak podařilo sjednotit postupy třídních učitelů při omlouvání absence a práci s žáky s vysokou omlouvanou či neomlouvanou absencí. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou zákonní zástupci žáků informováni písemně nebo osobně na třídních schůzkách, individuálních pohovorech nebo jednání výchovné komise, na kterých

je řešena převážně absence žáků. O pohovorech s žáky a zákonnými zástupci jsou vedeny písemné záznamy, které sice obsahují doporučení ze strany školy, jejich dodržování a efektivita však již není vyhodnocována. Krajním řešením je pak uložení kázeňského opatření – napomenutí nebo důtky třídního učitele, snížený stupeň známky z chování je za neomluvenou absenci udělován výjimečně, v loňském školním roce nebyl ve třídách maturitních oborů uložen vůbec. Vedení školy upřednostňuje cestu pozitivní motivace, za úspěšnou reprezentaci školy jsou žákům udělovány pochvaly ředitelky školy. Jednotliví pracovníci školního poradenského pracoviště si vymezili kompetence včetně náplně činnosti, avšak bez dostatečného zprostředkování těchto informací všem účastníkům vzdělávání.

Pedagogický sbor je dlouhodobě stabilizovaný. V době inspekční činnosti zajišťovalo vzdělávání žáků v hodnocených oborech vzdělání v českém jazyce a literatuře, cizích jazycích a matematice 8 kvalifikovaných pedagogických pracovníků. V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) věnovala škola na základě závěrů vycházejících z předchozí inspekční činnosti patřičnou pozornost průběžné účasti vyučujících i třídních učitelů na aktivitách podporujících systém péče o žáky s výchovnými či výukovými obtížemi, méně však k posílení pedagogických dovedností vyučujících zejména v oblasti výukových metod a forem. Pozitivním krokem je poskytování zpětné vazby učitelů absolvujících semináře v rámci DVPP vedení školy a v rámci metodických sdružení i ostatním učitelům, dopad absolvovaných aktivit DVPP na výuku a na výsledky vzdělávání žáků však škola nevyhodnocuje.

Materiální vybavení školy umožňuje realizaci ŠVP. Výuka teoretických předmětů maturitních oborů probíhá v běžných a odborných učebnách v hlavní budově školy, praktické vyučování je realizováno jednak v budově školy (kosmetický salón), jednak na odloučených pracovištích v Prostějově a na smluvních pracovištích. Škola je zapojena do projektu „Získávání dílčích kvalifikací v oblasti gastronomie a služeb a Národní soustavy kvalifikací“, který je určen zájemcům o získání nebo doplnění kvalifikace.

V přijímacím řízení na školní roky 2016/2017 až 2018/2019 do maturitních oborů vzdělání byli přijati všichni přihlášení uchazeči. Ředitelka školy sice stanovila pro jednotlivá kola přijímacího řízení jednotná kritéria přijímání uchazečů do vyučovaných oborů vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou a způsob hodnocení jejich splnění, avšak bez žádoucího stanovení bodové hranice pro přijetí žáků do maturitních oborů. Studijní předpoklady žáků přijímaných do maturitních oborů vzdělání nebyly dostatečně ověřovány v souvislosti s náročností výstupů a učiva v těchto oborech. Škola přijímala také žáky do vyššího ročníku vzdělávání bez dostatečného posouzení úrovně jejich dosažených znalostí a dovedností. Úspěšnost v průběžných a celkových výsledcích žáků přijímaných do vyššího ročníku je nízká. Na problém přijímání žáků do vyššího ročníku již poukazovala inspekční zpráva z roku 2014, která doporučila škole stanovení kritérií a nastavení systému jejich podpory, aby znovu neukončili studium předčasně. Škola přijala opatření spočívající v požadavku písemného závazku žáka přijímaného do vyššího ročníku, v němž se žák zaváže k tomu, že se vyvaruje rizikového chování vedoucího k předčasnému ukončení studia. Toto opatření však nikdy nerealizovala.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání žáků byl sledován u všech maturitních oborů vzdělání s využitím hospitací ve zkušebních předmětech společné části maturitní zkoušky.

Ve zhlédnutých vyučovacích hodinách českého jazyka a literatury používali vyučující rozmanité formy a metody výuky, které však převážně nevedly k efektivnímu rozvoji

klíčových kompetencí a čtenářské gramotnosti. Přesto, že vyučující zařazovali do výuky různorodé činnosti (samostatná práce, rozhovor na zadané téma, práce ve dvojicích či ve skupinkách apod.), role učitelů byla dominantní a jejich aktivita převažovala nad aktivitami žáků. Vyučující využívali vhodně připravené textové ukázky a pracovní listy, které byly účelně použity jak při samostatné práci žáků, tak při činnostech ve skupinách, kdy žáci pracovali s různými zadáními a úkoly. Výsledky této práce byly ověřovány většinou metodou řízeného rozhovoru či prezentace zástupce žáků, ovšem bez důrazu na rozvoj kultivovaného jazykového projevu, v některých situacích bez náležité zpětné vazby. Některé aktivity byly přizpůsobeny nízké úrovni znalostí a dovedností žáků, která neodpovídala požadavkům kladeným na žáky maturitních oborů. Hodnocení žáků postrádalo formativní charakter, v případě vzájemného hodnocení byli žáci vedeni pouze k hledání nedostatků. Příležitosti k zařazení aktivit směřujících k rozvoji čtenářské gramotnosti prostřednictvím vyhledávání a zpracovávání informací z různých zdrojů nebyly využity.

Vyučovací hodiny anglického jazyka byly vedeny v cílovém jazyce. Úvodní aktivizující otázky navodily cizojazyčnou atmosféru, která přetrvávala po celou dobu výuky. Vyučující při komunikaci se žáky aktivně používali cizí jazyk, mateřský jazyk byl vhodně využit při vysvětlení gramatických jevů. Frontálně vedená výuka byla v části vyučovacích hodin doplňována prací ve dvojicích či skupinách. Žáci však tento poskytnutý prostor pro rozvoj jejich komunikativní kompetence využívali s různou intenzitou a zaujetím. Důraz byl kladen také na rozvoj receptivních dovedností žáků formou pravidelného zařazování poslechových cvičení. V části sledovaných vyučovacích hodin se také projevila pasivita některých žáků zapříčiněná jejich nedostatečnou znalostí slovní zásoby, případně neschopností udržet pozornost po celou dobu výuky.

Výuka německého jazyka byla vyučující vedena převážně v cílovém jazyce s přiměřeným pracovním tempem, které odpovídalo nižší úrovni znalostí žáků. Větší část výuky poskytla žákům zejména nácvik produktivních jazykových dovedností (písemný zápis, popis obrázků, překlad a doplnění textu či poslech), avšak s nízkým podílem jejich samostatného ústního projevu v případě početnější skupiny žáků. V mluveném projevu žáků se významně odrážela nedostačující slovní zásoba, nesprávná výslovnost i nejistota v komunikačních dovednostech. V případě početnější skupiny nebyla ze strany vyučující při ověřování míry osvojení požadovaných dovedností žákům poskytnuta podpora vycházející z diferenciací respektující jejich možnosti, schopnosti a potřeby.

V hospitovaných hodinách matematiky převažoval frontální způsob vedení výuky. Formy výuky podporující aktivní spolupráci mezi žáky (práce ve dvojicích či skupinová práce) byly využity minimálně. Frontální výuku účelně střídala samostatná práce žáků, která upevňovala a rozvíjela kompetence k řešení problémových úloh. Učitelé aktivizovali žáky řízeným rozhovorem, jehož cílem bylo především ověřit porozumění probíranému učivu a úroveň znalostí žáků. Do této aktivity se většinou zapojovala pouze část třídy. Znalosti žáků byly až na výjimky na nízké úrovni a většinou neodpovídaly požadavkům procvičovaného učiva a danému ročníku středního vzdělání. Při práci žáků u tabule byl patrný individuální přístup ze strany učitelů. Žákům byl ponechán dostatečný časový prostor pro samostatné vyřešení zadaných úkolů. Učitelé systematicky kontrolovali a usměrňovali postupy výpočtů zvolených žáky, efektivně pracovali s chybou, avšak méně vedli žáky ke slovnímu zdůvodnění postupů řešení. K samostatné práci a domácímu procvičování měli žáci k dispozici sbírky příkladů či pracovní sešity nebo pracovní listy, které byly v průběhu sledovaných hodin efektivně využívány.

Hospitované hodiny se vesměs vyznačovaly příjemnou atmosférou založenou na vzájemném respektu učitelů a žáků. Většinou nechybělo stanovení cíle, avšak obvykle pouze v obsahové rovině, nikoliv v rovině stanovených výsledků vzdělávání žáka. Ačkoli ve zhlédnutých

vyučovacích hodinách převažovala frontální forma výuky, byla vhodně doplňována řízeným rozhovorem, samostatnou prací či prací ve skupinkách. Většinou však byly tyto činnosti zaměřeny pouze na znalostní cíle a nevedly k dostatečnému rozvoji klíčových kompetencí žáků a jejich gramotností. Žákům nebyla v dostatečné míře poskytována účinná zpětná vazba, učitelé nevyužívali formativní hodnocení žáků, nevedli žáky k sebehodnocení. Nedostatečně byly ve výuce zohledňovány individuální potřeby žáků s důrazem na diferenciaci úkolů podle jejich možností a schopností. Nízká úroveň znalostí žáků vedla často ke snižování požadavků ze strany učitelů a k přizpůsobení obsahu výuky spíše žákům mladšího věku, než byli žáci daného ročníku studia. V závěru většiny vyučovacích hodin nebyl vytvořen časový prostor pro závěrečné shrnutí a opakování obsahu učiva za účelem získání zpětné vazby o znalostech a dovednostech žáků získaných v dané vyučovací hodině. V některých případech shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků provedli vyučující, ovšem bez požadovaného efektu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou nastavena ve školním řádu, škola je zjišťuje obvyklými způsoby (písemné a ústní zkoušení, vstupní písemné práce, referáty, aktivita ve výuce apod.) a hodnotí je čtvrtletně v pedagogické radě. Hodnocení výsledků vzdělávání je založeno na jejich sumarizaci a statistickém zhodnocení. Strategii práce s žáky ohroženými školním neúspěchem nemá škola sice zpracovanou jako samostatný dokument, ale je součástí projektu „Šablony pro střední odbornou školu“, částečně dokumentu „Minimální preventivní program“ a je obsažena i v dokumentu „Školní akční plán“. V rámci projektů škola realizuje doučování v předmětech společné části maturitní zkoušky český jazyk a literatura a anglický jazyk. Škola sice eviduje docházku žáků, ale k termínu inspekční činnosti nebyla vyhodnocena efektivita tohoto doučování. Výsledky vzdělávání žáků jsou sledovány také na úrovni předmětových komisí, které je analyzují a vyhodnocují pouze částečně. Příčiny selhávání žáků byly identifikovány v jejich nedostatečné motivaci a přípravě do výuky a dále ve vysoké absenci. Jednotliví vyučující nabízejí žákům pravidelné individuální nebo skupinové konzultace, jejichž náplní je opakování k maturitní zkoušce. Tyto konzultace jsou využívány hlavně žáky posledních ročníků maturitních oborů, v nižších ročnících pouze ojediněle. Jejich činnost a efektivita však není monitorována a vyhodnocována, vyučující poskytují vedení školy spíše neformální zpětnou vazbu.

Škola v hodnoceném období realizovala vždy na začátku školního roku v maturitních ročnících testování žáků (tzv. „Malá matura“), jehož cílem bylo zjistit úroveň znalostí žáků z předmětu matematika a jejich připravenost na úspěšné vykonání didaktického testu ve společné části maturitní zkoušky. Na základě průběžných výsledků vzdělávání žáků z předmětu matematika a výsledků tohoto testování si žáci matematiku jako zkušební předmět společné části maturitní zkoušky volili minimálně (pouze 7 žáků v posledních třech školních letech z celkem 90 přihlášených žáků), přesto nikdo z nich v didaktickém testu z matematiky neuspěl. Žáci mohli využít také komerční testování. Škola však výsledky testů pro nasměrování přípravy žáků k maturitní zkoušce neměla k dispozici.

V rámci inspekční činnosti byly analyzovány výsledky žáků maturitních oborů vzdělání Kosmetické služby, Obchodník a Podnikání ve společné části maturitní zkoušky v jarním a podzimním zkušebním období v letech 2016 až 2018. Sledována byla tzv. hrubá neúspěšnost žáků, která vypovídá o tom, jak velká část žáků z celkového počtu žáků přihlášených k maturitní zkoušce byla neúspěšná (poměr žáků neúspěšných u maturitní zkoušky nebo zkoušku nekonajících k žákům přihlášeným k maturitní zkoušce).

Ve čtyřletých oborech vzdělání Kosmetické služby a Obchodník (vzdělávání v tomto oboru bylo ve školním roce 2017/2018 ukončeno) až na výjimky (po jednom žákovi v roce 2016 a 2017) všichni žáci na konci 2. pololetí 4. ročníku prospěli a maturitní zkoušku v daném roce konali. Hrubá neúspěšnost žáků v oboru vzdělání Kosmetické služby měla v hodnoceném období klesající tendenci. V roce 2016 dosáhla hodnoty 45 % (k maturitní zkoušce se přihlásilo 11 žáků, z nich 10 ji konalo a 4 neprospěli). V roce 2017 klesla na 40 % (ke společné části maturitní zkoušky se přihlásilo a konalo ji 10 žáků, z nich 4 neprospěli). V roce 2018 byl zaznamenán další pokles hrubé neúspěšnosti na 38 % (pouze 2 žáci z 8 přihlášených a konajících společnou část maturitní zkoušky neprospěli a jeden se ke zkoušce bez omluvy nedostavil).

V dvouletém nástavbovém oboru vzdělání Podnikání byla v hodnoceném období hrubá neúspěšnost trvale vysoká – 79 % v roce 2016 (ze 14 přihlášených žáků maturitní zkoušku konalo 11 žáků, z nich 8 neprospělo), 69 % v roce 2017 (z přihlášených 13 žáků 10 maturitní zkoušku konalo, 6 neprospělo) a 83 % v roce 2018 (z 18 přihlášených žáků 15 maturitní zkoušku konalo, z toho 12 neprospělo). V tomto oboru v průměru 20 % přihlášených žáků v daném roce maturitní zkoušku nekonalo, a to z důvodu, že z jednoho či více předmětů neprospěli nebo se k maturitní zkoušce nedostavili.

Analýzou výsledků dílčích zkoušek z jednotlivých zkušebních předmětů společné části maturitní zkoušky v roce 2018 bylo zjištěno, že největší neúspěšnost v jarním a podzimním zkušebním období měli žáci oboru vzdělání Podnikání v didaktickém testu z matematiky (100 %). Neúspěšnost žáků oboru vzdělání Podnikání byla vysoká i v didaktickém testu z českého jazyka a literatury (53 %) a anglického jazyka (67 %).

Vysokou absenci (omluvenou a neomluvenou) se přes nastavená opatření k jejímu snížení nepodařilo v hodnoceném období výrazněji ovlivnit. Zatímco omluvená absence žáků oboru Kosmetické služby se pohybovala v rozmezí od 98 do 168 vyučovacích hodin na žáka za školní rok, v oboru Podnikání to bylo od 228 do 269 vyučovacích hodin na žáka za školní rok. Výrazný rozdíl je také v neomluvené absenci, která se v oboru Kosmetické služby pohybovala v rozmezí od 0,2 do 2,7 vyučovacích hodin na žáka za školní rok, v oboru Podnikání do 4,6 do 17 vyučovacích hodin na žáka za školní rok. Žáci, kteří přesáhli hranici absence stanovené ve školním řádu, měli možnost přezkoušení. Vysoká absence, která v mnoha případech vypovídá také o nízké motivaci žáků ke studiu, ovlivnila také průběžné i celkové výsledky vzdělávání žáků, a to především v oboru vzdělání Podnikání, kde bylo na konci školního roku 2017/2018 hodnoceno nedostatečně 34% žáků.

Z údajů o počtu žáků zapsaných v 1. ročníku vzdělávání, pohybech žáků v průběhu vzdělávání a počtu žáků, kteří úspěšně ukončili vzdělávání dosažením stupně středního vzdělání s maturitní zkouškou, vyplynulo, že v oboru vzdělání Kosmetické služby činil podíl žáků, kteří nastoupili a ve školním roce 2017/2018 úspěšně dokončili studium (včetně úspěšného vykonání maturitní zkoušky), 38 %, v oboru Podnikání pouze 11 % žáků. Z tohoto důvodu je obor Podnikání možno považovat za nejméně efektivní obor vzdělání ve škole.

Závěry

Vývoj školy

- Od 1. 7. 2017 změna na pracovním místě ředitele školy.
- V hodnoceném období došlo k výmazu oboru Čalouník (od školního roku 2017/2018) a oboru Obchodník (od školního roku 2018/2019), s účinností od 1. 9. 2018 byl zapsán nový obor Gastronomie, jehož 1. ročník již škola ve školním roce 2018/2019 realizuje.

- S účinností od 18. 12. 2017 byl změněn název školy na Střední odborná škola Prostějov (původně Střední odborné učiliště obchodní Prostějov).
- Opatření, která škola přijala na základě poslední inspekční činnosti v roce 2014 (opatření ke snížení vysoké omluvené a neomluvené absence, opatření ke zvýšení úspěšnosti žáků v průběhu studia a při jeho ukončování), realizovala částečně bez výraznějšího pozitivního dopadu.
- Škola se po nástupu nové ředitelky ve značné míře zapojila do dlouhodobých projektových aktivit zaměřených na zvýšení motivace žáků ke studiu a cílenou podporu žáků s rizikem neúspěšnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Dlouhodobá neúspěšnost ve společné části maturitní zkoušky a nízký podíl žáků, kteří úspěšně dokončili studium, především v oboru vzdělání Podnikání.
- Účinnost opatření přijatých vedením školy a metodickými orgány k eliminaci neúspěšnosti žáků hodnocených oborů vzdělání nebyla průběžně sledována a vyhodnocována.
- Kontrolní a hospitační činnost vedení školy s ohledem na kvalitu poskytovaného vzdělávání žáků a jejich výsledků v průběhu vzdělávání a při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou není dostatečná a efektivní.
- Úroveň sledované výuky a náročnost požadavků na žáky oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou většinou neodpovídaly průběžným očekávaným výstupům deklarovaným školními vzdělávacími programy.
- Ve výuce sledovaných vyučovacích předmětů využívali vyučující formy a metody výuky, které dostatečně nezohledňovaly individuální potřeby žáků a nepodporovaly rozvoj jejich klíčových kompetencí a funkčních gramotností, byla zaznamenána absence závěrečného shrnutí a upevnění učiva.
- Nízká míra motivace ke studiu u žáků nástavbového oboru Podnikání, s tím související vysoká absence žáků ve vyučování a neúspěšnost v průběhu vzdělávání vedla k předčasným odchodům žáků ze vzdělávání i k jejich neúspěšnosti ve společné části maturitní zkoušky.
- Přijímání uchazečů ke vzdělávání do oboru vzdělání s maturitní zkouškou (včetně přijímání do vyšších ročníků vzdělávání) bez dostatečného ověřování vstupních vědomostí v souvislosti s náročností výstupů a učiva v těchto oborech.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Provést důkladnou a celkovou analýzu příčin neúspěšnosti žáků u maturitní zkoušky v jednotlivých předmětech i v dílčích zkouškách a na základě toho přijmout adekvátní opatření, nastavit podmínky pro pravidelnou autoevaluaci oblasti průběhu a výsledků vzdělávání žáků v maturitních oborech a zkušebních předmětech společné části maturitní zkoušky.
- Zohlednit opatření ke zvýšení úspěšnosti žáků v koncepci školy a komunikovat s pedagogy v zájmu přijetí a naplňování této koncepce.

- Podpořit profesní rozvoj všech pedagogů realizací hospitací s následnou zpětnou vazbou, vzájemných hospitací, sdílením různých přístupů, metod a forem práce ve vzdělávání, rozvojem konstruktivní pedagogické spolupráce.
- Zkvalitnit výuku využíváním forem a metod vedoucích k aktivizaci žáků a k rozvoji jejich klíčových kompetencí se zaměřením na naplňování výstupů obsažených ve školních vzdělávacích programech a na individuální potřeby žáků.
- Ve struktuře vyučovacích hodin se zaměřit na shrnutí a upevňování učiva, častěji využívat formativního hodnocení práce žáků, sebehodnocení a vzájemného hodnocení.
- Písemně ukotvit popis a vymezení obsahu činností pracovníků školního poradenského pracoviště, vypracovat a pravidelně vyhodnocovat strategii práce s neúspěšnými žáky.
- Zohlednit v kritériích přijímacího řízení úroveň studijních předpokladů přijímaných uchazečů (včetně uchazečů přijímaných do vyššího ročníku vzdělávání) vzhledem k náročnosti oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou.
- Zvážit výmaz oboru vzdělání 64-41-L/51 Podnikání (nástavbové studium) z důvodu přetrvávající nízké studijní motivace žáků a jejich vysoké neúspěšnosti ve společné části maturitní zkoušky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny, ze dne 15. 1. 2018, včetně přílohy č. 1
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 20. 11. 2018
3. Struktura oborů a počty tříd ve školním roce 2019/2010, čj. KUOK 99082/2018, ze dne 19. 9. 2018
4. Jmenování ředitelky školy, s účinností od 1. 7. 2017
5. Školní vzdělávací programy pro střední obory vzdělání s maturitní zkouškou platné v době inspekční činnosti
6. Střední odborná škola Prostějov, Školní řád s účinností od 1. 9. 2018
7. Třídní výkazy vedené od školního roku 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
8. Výroční zprávy za školní roky 2015/2016, 2016/2017 a 2017/2018
9. Koncepce rozvoje SOŠ Prostějov, ze dne 1. 9. 2017
10. Údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
11. Záznamy z hospitací, školní roky 2017/2018 a 2018/2019

12. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní roky 2015/2016 až 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
13. Plány předmětových komisí, zápisy z jednání a hodnocení práce předmětových komisí, školní roky 2015/2016 až 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
14. Deník třídního učitele, vedený k termínu inspekční činnosti
15. Přehledy prospěchu u maturitní zkoušky vedené za třídy 2POD a 4KS ve školním roce 2015/2016, 2POD a 4KO ve školním roce 2016/2017 a 2POD a 4KO ve školním roce 2017/2018, tisk dne 19. 11. 2018
16. Protokoly o výsledcích společné části maturitní zkoušky žáka vedené za jednotlivé žáky, zkušební období jaro a podzim 2018
17. Přijímací řízení pro obory vzdělávání Kosmetické služby, Obchodník a Podnikání – souhrnná dokumentace (kritéria přijímacího řízení a počty přijímaných uchazečů, výsledky přijímacího řízení), pro školní roky 2014/2015 až 2017/2018
18. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně osvědčení o DVPP vedená ve školním roce 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
19. Minimální program primární prevence rizikových projevů v chování, školní roky 2015/2016 až 2018/2019
20. Výchovní poradenství – souhrnná dokumentace (plán práce, zápisy - pohovory, výchovné komise, evidence žáků se SVP, plány pedagogické podpory pro žáky se SVP) vedená od školního roku 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
21. Složky: Projekt zvýšení kvality vzdělávání na SOU obchodním Prostějov, č. CZ.1.07/1.1.26/02.0023, školní roky 2013/2014 a 2014/2015
22. Projekt III/4.1 Doučování žáků SŠ ohrožených školním neúspěchem, Anglický jazyk, Český jazyk a literatura, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
23. Školní akční plán rozvoje vzdělávání na období 2017 až 2019
24. Inspekční zpráva ze dne 3. 3. 2014, zpráva o prevenci zjištěných nedostatků ze dne 20. 3. 2014
25. Tabulka č. 1: Celkové výsledky maturitních zkoušek, Tabulka č. 2: Výsledky maturitních zkoušek z dílčích zkoušek jednotlivých zkušebních předmětů za jarní a podzimní zkušební období roku 2018, ze dne 22. 11. 2018
26. Zápis z jednání s ředitelkou školy ze dne 22. 11. 2018
27. Zápis z jednání s výchovnou poradkyní ze dne 21. 11. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eliška Birková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eliška Birková v. r.

Ing. Renata Boková, školní inspektorka

Ing. Renata Boková v. r.

Mgr. Markéta Kadaňková, školní inspektorka

Mgr. Markéta Kadaňková v. r.

PhDr. Josef Hitmár, školní inspektor

PhDr. Josef Hitmár v. r.

V Ostravě 31. 12. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Mária Zámostná, ředitelka školy

Ing. Mária Zámostná v. r.

V Prostějově 7. 1. 2019